N°. 2570

DE TIJD

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5.00; voor de buitensteden *f* 6.00; *franko* door het geheele Rijk. *Brieven, Gelden,* enz. FRANKO te adresseeren aan het Bureau dezer COURANT.

WOENSDAG 10 OKTOBER.

AMSTERDAM, 9 Oktober.

Wij hebben gisteren gezegd, dat de partij, waarvan het *Zondagsblad* de voorloopige *Staats-Courant* is, het masker heeft afgeworpen. Men weet immers, hoe ten allen tijde met groote verontwaardiging het feit is ontkend, dat de Katholieken in de begeving der bedieningen werden miskend. Al wie zulks beweerde werd uitgescholden voor een onruststoker en lasteraar. Maar ziet, daar komt nu het *Zondagsblad* onze geleverde statistieken regtvaardigen met de betuiging, dat werkelijk de Protestanten steeds zijn voorgetrokken, en de Katholieken uit bedieningen gesloten; dat het zoo behoort en altijd zoo blijven moet. Die gulle bekentenis is ons zeer welkom. Niet slechts omdat wij rondheid op prijs stellen; maar omdat daarmeê wordt te schande gemaakt de gansche polemiek sinds jaren en jaren tegen de Katholieken gevoerd, eene polemiek waarin men erkende, dat de Katholieken regt hadden op gelijke bedeeling van ambten en bedieningen, en trachtte aan te toonen, dat, indien aan de Protestanten bijna alle, aan de Katholieken slechts weinige posten waren verleend, zulks niet geschiedt omdat deze laatsten katholiek waren, maar omdat zij minder of onbekwaam, en sommigen gebruikten zelfs deze andere benaming, omdat zij *dom* waren. En om dan de voortreffelijkheid der Protestanten boven de Katholieken in kennis en wetenschap aan te toonen, werden dan statistieken voor den dag gehaald van de jonge lieden, die aan onze universiteiten studeeren; een argument dat al zeer weinig beteekent voor al wie bekend is met den toestand onzer universiteiten betrekkelijk de zedelijke wetenschappen, die verre zijn van er op een hoogen trap te staan. Overigens werd alles opgeschommeld wat te vinden was, om de waarheid te verduisteren, dat de Katholieken, omdat zij katholiek zijn, zooveel mogelijk worden uitgesloten van alle benoemingen.

Het geheime genootschap *Phylacterion* is, zoo ver het ons bekend is, het eerste geweest, dat de bestaande praktijk, om de Katholieken uit te sluiten van alle benoemingen, tot theorie en systeem verheven heeft. In *Phylacterion* verbindt zich daartoe elk lid. En eigenlijk heeft *Phylacterion* geen ander doel dan de Katholieken buiten de gelegenheid te stellen, om, van het gemeene vaderland, op elk gebied, iets anders dan de lasten te genieten. Dat lieflijk systeem, toen wij het openbaar maakten, bragt de meesten onzer protestantsche landgenooten in verlegenheid. De brutaliteit waarmede het was geformuleerd, en waarmede het de twee grootste deelen van onze nederlandsche bevolking, het eene tegen het andere, in 't harnas riep, wekte afkeuring, zelfs bij hen die steeds bereid waren om de praktijk van het systeem, zonder zulks te erkennen, bedektelijk te helpen in stand houden. De dweeperij heeft intusschen vorderingen gemaakt. Alle gevoel van schaamte is bij de drijvers afgelegd. En zoo is het thans gebeurd, dat het *Zondagsblad* alle vorige bestrijders van onze statistieken gemaakt heeft tot lieden, die de bekende waarheid bestreden. Openlijk geeft het *Zondagsblad* de verklaring, dat, zoowel bij de verkiezing van een *gemeenteraadsbode* of *veldwachter* als bij de benoeming van een *minister* of van *eenig ander hooggeplaatst staatsambtenaar*, de *eerste vraag* is: *tot welke godsdienst-gezindte behoort hij?* En niet slechts verzekert hij, dat het zoo is geweest en nog is, maar dat het zoo behoort en dat het zoo blijven moet.

Het artikel, dat dit systeem voorstelt tot grondslag van de beweging, die komen moet, is te kurieus om het niet in zijn geheel mede te deelen. Wij laten 't hier volgen, daaruit zelfs niet achterlatende eenige onbekookte algemeenheden omtrent het buitenland, die hier niets afdoen, en al zeer wonderlijk schuins, scheef en valsch bij elkander zijn geraapt en opgezet.

Ziehier het merkwaardig stuk:

»Wat zegt ieder dat niet behoort, en wat wordt door ieder gedaan?

»De godsdienst te brengen op het gebied der staatkunde. Velen die het eerste zeggen, hebben een cathegismus voor de theorie een cathegismus in de praktijk, en dat zijn de beste burgers niet — anderen huldigen uit overtuiging het eerste, doch zijn gemakkelijk tot het laatste te vinden, en zeer gering is het getal van hen, die openlijk zeggen: »de godsdienst *moet* de staatkunde beheerschen."

»Maar, wat men ook zegge en hoe men er ook over denke, de godsdienst *is* de ziel der staatkunde, en de sterkste arm zoowel als het helderste verstand, is haar cijnsbaar.

»De Oostersche kwestie is in beginsel eene kwestie om den wille der godsdienst en de R. Catholieke kerk predikt dat ook openlijk. Zij doet dit in zoo onbewimpelde taal, dat de godsdienst hoogstwaarschijnlijk de oorzaak zal zijn van eene ontknooping der Westersche alliantie. Het Protestantsche Engeland begint er reeds over na te denken, of het niet iets beters zou kunnen doen, dan zijn geld en zijn bloed te storten voor de uitwendige verheerlijking van de R. Catholieke kerk. Besluit het daartoe niet, dan behoudt het de overtuiging, dat de Oostersche kwestie eindigt met de zegepraal van het Protestantisme.

»Italie is in onrust door de godsdienst. Daar waagt men welligt spoedig een ernstig spel tot den val van het Pausselijk gezag.

»Spanje's tegenwoordige toestand is eene worsteling tegen de magt der geestelijkheid, zoo als blijkt uit elke handeling der Regering.

»Oostenrijk bewaart eene lijdelijke positie tegenover Rusland. De politiek en de dankbaarheid drijven het naar Rusland — de godsdienst naar Frankrijk, en waar het aan de alliantie een weinig ontrouw werd, schaart zich de fransche geestelijkheid geheel aan de zijde van Oostenrijk, ten einde de politieke ontevredenheid van de fransche regering te neutraliseren.

»In verschillende Duitsche Staten is het de godsdienst, die de gemoederen in beweging houdt en de toekomst verdonkert. In Pruissen is zij het die belet, dat die krachtige natie de wenschen der ultramontanen bevredige, terwijl de Koning weet, dat toegeven aan die wenschen is, het graf te graven voor zijne onafhankelijkheid.

»Belgie wordt steeds beheerscht door de godsdienstige partijen; door de liberale R. Catholijken en door de ultramontanen. Mogt Belgie eens uit zijne neutrale positie, anders zoo tot ergernis, nu zoo op prijs gesteld, moeten treden, dan zal de R. Catholieke geestelijkheid het besluit, door het bestuur te nemen, naar haren wil trachten te doen regelen.

»In Turkije bidden alle regtgeloovigen viermaal daags: »verlos ons van onze vrienden", en 't is de godsdienst, die dat gebed ingeeft.

»En in Nederland?

»*Daar is het de godsdienst die in bijkans alle regeringsdaden eene hoofdrol speelt — daar is zij het, die zoowel in het paleis als in de nederigste woning, zoowel in 's Lands hooge vergaderzaal als in den raad van het geringste dorpje, voorzit bij de beraadslagingen*, als die *slechts van eenig gewigt zijn.*

»*Bij de verkiezing van een gemeenteraadsbode* of *veldwachter*, en bij de *benoeming van een minister of van eenig ander hooggeplaatst staatsambtenaar*, is *de eerste vraag*, met het oog op de bevolking wier belangen hij nu onmiddellijk behartigt: »*tot welke godsdienst-gezindte behoort hij?*"

»*Nederland is een Protestantsche Staat!* dat staat nergens in eenig regerings-document geschreven, maar het is daarom niet minder waar en *hoe meer die uitspraak wordt erkend door onze Regeringspersonen en hoe meer zij daarnaar handelen, des te beter, ook voor hen, die tot eene andere godsdienstige gezindte behooren.* Dat de R. Catholieken dat erkennen en zij zullen het zeer wel hebben — dat zij *zich vertrouwen, onbepaald vertrouwen aan den milden geest* van het Protestantisme der Nederlanders, en zij zullen eene voorkomende *erkenning van al hunne regten*, en, zoo noodig, *eene hulp erlangen*, die geen geschreven woord kan schenken.

»Dat hebben de R. Catholieken in het begin dezer eeuw altijd ondervonden, vóór zij in den Staat optraden met eischen, die, bevredigd, gevolgd werden door nieuwe, op den toon des gezags gesproken — dat hebben zij altijd ondervonden, toen zij te midden van ons leefden, als leden van hetzelfde burgerlijk gezin. Maar een andere geest is sedert ettelijke jaren van hen uitgegaan — een geest van aanmatiging, die zich geen grenzen stelt en die den verstandigen Protestant verontrust, die hem leert waken voor 'tgeen hij bezit en 'tgeen door hem met het bloed zijner voorvaderen werd gekocht.

»Toen trad hij met de godsdienst op het gebied der staatkunde en hij zal met haar daarop blijven. Hij zet haar voorop in al zijne handelingen en wat hem vijandig tegenkomt, al draagt het een roemrijken naam, al wordt het door die groote krachten gesteund, zal bezwijken voor die magt, welke zich, een paar jaren geleden, vertoonde en zoo velen verraste door eene handeling, die nog slechts een gering teeken was van haar ontzettend vermogen.

»*Het gezond verstand geeft dan hier ook altijd den raad:* »*kies, behalve voor Zaken van R. Catholieke Eeredienst, Ministers, die de Protestantsche godsdienst belijden*, want Nederland *is* een Protestantsche Staat!" *De Natie ziet niet gaarne, in 's Konings naaste omgeving, hooge Staatspersonen, die de R. Catholieke godsdienst belijden.* Dit plagt de eisch van den Protestant niet te zijn, toen men meende, dat een R. Catholijk ook *Nederlander* was; maar sedert het geloof algemeen is, dat het Vaderland van de ultramontanen »achter de bergen ligt" en men klaarblijkelijk ziet, welken invloed zij op de geheele R. Catholieke bevolking uitoefenen, hebben wantrouwen en verwijdering, het vertrouwen en de genegenheid tusschen al de burgers van den Staat weggenomen en is er verdeeldheid in de hoogte en in de laagte, *is er eene bespieding, door nakend gevaar ten volle gewettigd*, *is er den vasten wil om zich vrij te houden van vreemden invloed.*

»»*De godsdienst moet vreemdeling blijven op het gebied der staatkunde*," heeft niet de minste waarde in onzen tijd en is slechts goed als onderwerp voor eene redevoering in een of ander genootschap, of voor eene prijsvraag, maar in de praktijk is zij thans niet gangbaar.

»*De godsdienst is de eerste in de gedachten des burgers, dat is waarheid en dat mogen onze Regerings-personen wel bedenken; Zij is in Nederland vooral, de hoofddrijfveer in bijkans alle groote en kleine zaken.* Hierover moge soms met eenig regt, worden geklaagd — het feit bestaat, en *de staatsman, die dat niet ziet en niet ten goede tracht te leiden, handelt óf kortzigtig óf dwaas, en hij zal al spoedig onbemind en dus onbeklaagd, aan verstandiger en wijzer lieden zijn gezag behooren af te staan.*"

De *Constitutioneel*, het nieuwe blad, dat gezegd word den heer van Hall toe te behooren, verdedigt de schenking van de militaire Willemsorde aan den franschen Keizer in de volgende woorden:

»Onze tegenwoordige Vorst draagt het Fransche grootkruis. Koning Lodewijk Filips had, als Koning van Frankrijk, het grootkruis onzer Militaire Orde van Koning Willem II ontvangen. Keizer Napoleon, ofschoon sedert nagenoeg 3 jaren door Frankrijk als Vorst erkend en gehoorzaamd, bezat het nog niet. Herhaaldelijk hebben wij uit den mond des ministers van Buitenlandsche Zaken gehoord, dat wij met al de oorlogvoerende mogendheden op den besten voet staan en bepaaldelijk ook van Frankrijk niets dan bewijzen van welwillendheid ontvangen, zoodat zelfs, bij des ministers weten, geen Fransche kruiser nog één Nederlandsch schip had gevisiteerd.

»Moet het, onder deze omstandigheid, verwondering baren, dat men er op uit is geweest om onaangename vergelijkingen te voorkomen, en aan ieder Vorst, welke Frankrijk als zijn hoofd erkent, dezelfde bewijzen van hoogachting te verleenen? Of kan een minder magtige Staat het in zijn belang achten, *coupe d'épingle* aan grootere Staten toe te brengen?

»Het komt ons voor, dat, onder die omstandigheden, het schenken van ons Grootkruis aan den Keizer der Franschen niet de afkeuring verdient, welke wij, tot onze groote verwondering, dezer dagen in een dagblad zagen uitgedrukt. In dat blad wordt van lastigen aandrang (*pressie*) gesproken. Wáár, vragen wij, is het bewijs daarvan? Wanneer heeft het tegenwoordig ministerie van eenige buitenlandsche mogendheid pressie ondervonden en daaraan toegegeven? Zoodanige pressie laat

zich, waar het een bewijs van welwillendheid en eerbetoon geldt, ook niet denken. Zij zou er alle waarde aan ontnemen, en, zóó zij bestaan had, zou het bewijs geleverd zijn, dat de minister van Buitenlandsche Zaken te laat had ingezien, wat 's Lands wezenlijk belang mede bragt, of dat hij te lang teruggedeinsd was voor het geschreeuw derzulken, die in hun studeervertrek niet bekend kunnen zijn met al de bijzonderheden onzer buitenlandsche politiek.

»Wij zouden echter het gedrag onzer Regering omtrent Frankrijk moeten afkeuren, indien, bij het aangenomen stelsel van onzijdigheid, aan den Franschen Keizer, bij uitsluiting, dit bewijs van 's Konings welwillendheid ware geschonken. Dit is echter, volgens de loopende geruchten, het geval niet. Van eene geloofwaardige zijde toch wordt verzekerd, dat, bij een afzonderlijk besluit, op denzelfden dag genomen, het Grootkruis onzer Orde ook aan Keizer Alexander is geschonken. Wij verheugen er ons over, dat onze geëerbiedigde Vorst aan zijn gevoel voor een doorluchtig bloedverwant heeft kunnen voldoen, en heeft kunnen bewijzen, de banden van welwillendheid, die steeds tusschen dit Rijk en Rusland hebben bestaan, niet te zijn vergeten.

»Wij zouden dit onderwerp, dat met teedere quaestien van buitenlandsche politiek, waaromtrent de minste onvoorzigtigheid het dierbaar vaderland in groote ongelegenheden zou kunnen brengen, niet hebben aangeroerd, zoo een onbekookte aanval er ons niet toe had genoopt.

»Niemand — zoo komt het ons althans voor — wien de Nederlandsche belangen waarlijk ter harte gaan, zal er anders over denken."

Met genoegen hebben wij gisteren de verklaring van den franschen *Moniteur* medegedeeld, waarin het schrijven van prins Murat, die zich opwerpt als pretendent van den troon van Napels, openlijk wordt gedesavoueerd. Daarin is eene betuiging, dat het fransche gouvernement nog ver verwijderd is van de rigting, die het engelsche ministerie zou willen ingaan. Moge Keizer Napoleon daarvan altijd verwijderd blijven!

Blijkbaar tracht men in Engeland den thans gevoerd wordenden oorlog van natuur te doen veranderen. Men zou daar gaarne gansch Europa in betrekken. En dewijl zulks niet kan geschieden langs diplomatieken weg, zoo is het voor Engeland gebruikelijk middel van eene revolutie het doel van zijn streven geworden.

»Een revolutionnaire oorlog biedt aan Engeland alle kansen van voordeel zonder eenige kans van schade. Hij zou van Engelands zijde niets meer vorderen dan eenig geld en eenige maritieme demonstratiën in de middellandsche zee. Hij zou Engeland ontlasten van al het revolutionnair gespuis, dat daar thans tegen Europa en zelfs tegen Engeland zamenzweert. En zelfs zou een groot aantal van lastige engelsche heethoofden op het vasteland kunnen worden uitgezonden als halve en kwart diplomaten, ten einde het vuur der revolutie door engelschen invloed overal gaande te houden.

»Europa zou dan met behulp van Frankrijk in vlam worden gezet. Italiënen, Polen en Hongaren, in opstand gebragt, zouden werk geven aan de noordsche mogendheden. Engeland zou slechts behoeven toe te zien, om gebruik te maken van de zwakke punten en de zwakke oogenblikken; middelerwijl de mogendheden van het vasteland hunne beste krachten zouden verteren in den strijd tegen hare eigene onderdanen.

Maar vooral ten opzigte van Frankrijk zou een revolutionnaire oorlog voor Engeland gewenscht zijn. Men weet welk ellendig figuur Engeland in den tegenwoordigen oorlog maakt, en hoe het zich ten gevolge daarvan aan den staart van Frankrijk beweegt. Er is geen Engelschman wien zulk een toestand niet diep vernedert, en die niet naar een middel rondziet om het land daaruit te redden. Dat middel is een revolutionnaire oorlog. Daarmeê maakt men Frankrijk los van Oostenrijk en Duitschland; daarmeê roept men met de drie noordsche mogendheden, gansch Duitschland tegen Frankrijk te wapen. En Frankrijks Keizer zal alleen staan op het vaste land tegen gansch Europa, bijgestaan wel is waar door de revolutie in Italië, Duitschland, Polen en Hongarijë, maar van binnen zelfs bestookt door diezelfde revolutie, die in Frankrijk nog in tallooze geheime genootschappen voortleeft, en slechts op eene gelegenheid wacht, om het hoofd op te steken. In zulk een oorlog zou het fransche keizerrijk ten gronde en Engelands magt in de hoogte gaan. Zulks is te duidelijk, dan dat het niet door het fransche gouvernement moet worden ingezien.

Te vergeefs heeft Engeland derhalve beproefd, om Frankrijk in onmin te brengen met Oostenrijk. Zoolang zulks niet gelukt, is er voor Engeland in de middellandsche zee niets te doen, buiten Napels. Men heeft dus gebruik gemaakt van de voorliefde van den Koning van Napels voor Rusland, om den Keizer Napoleon tegen Napels in 't harnas te jagen. En daarom is den Keizer het verleidelijke ooft voorgespiegeld van de napelsche kroon voor zijn neef Murat. In de hoop altijd, dat, als deze eerste revolutionnaire stap zou zijn gedaan, de overigen van zelfs zouden moeten volgen. Hetgeen met der daad onvermijdelijk zoude zijn.

Dan, de fransche Keizer heeft zich niet in het net laten vangen. Hij heeft slechts gewacht tot op het oogenblik, dat de Engelschen in hunne revolutionnaire bewegingen zich voor het oog van de wereld zouden hebben doen kennen, om door eene openlijke verklaring aan al die intrigues den bodem in te slaan.

De sluwe berekening van Engeland heeft alzoo gefaald, en Europa behoudt nog de hoop, dat het niet door een revolutionnairen oorlog, moedwillig veroorzaakt, zal worden geteisterd.

Men schrijft ons uit Twenthe:

»Het wekt algemeene bevreemding, dat het hek, waarmede het kerkhof te Borne is gesloten, verklaard wordt als niet aan de voorschriften der wet te voldoen. Zoowel in burgerlijke als regtszaken wordt evenwel een derwijze afgesloten grond, of wat het zij, wel degelijk als eene beslotene plaats aangemerkt. Ook in geval de cirkulaire van den minister betreffende de godsdienstoefeningen kracht van wet had, 'tgeen algemeen betwist wordt, zou het genoemde kerkhof volkomen aan de in die cirkulaire voorgeschrevene bepalingen voldoen. Immers wat verlangt de minister? Dat niemand zijns ondanks genoodzaakt zij datgene te zien wat hij afkeurt. Ware het kerkhof aan den openbaren weg gelegen, er zou misschien alsdan eenig voorwendsel kunnen gevonden worden om het verrigten van godsdienstoefeningen daarop te verbieden; maar het ligt op een afgezonderd stuk gronds achter de kerk en den tuin der pastorie; zoodat de lijken moeten worden gedragen door dien tuin en niemand dienvolgens gedwongen is die handeling te zien. Niet minder bevreemdt de verklaring in het vonnis, als zoude er tegen de wet gehandeld zijn. De vraag was, of het kerkhof te Borne eene beslotene plaats is, ja dan neen.

»De officier van justitie te Almelo verklaarde dat kerkhoven door heggen omringd geene beslotene plaatsen zijn, en mitsdien verbood hij door geheel Twenthe de plegtigheid van het beaarden. Hier begrepen men het tegendeel en men meende niet zoo dadelijk aan dat bevel te moeten gehoorzamen, een bevel dat zich zelfs uitstrekte tot gemeenten, waar niet een enkel Protestant woonachtig was. Men herinnert zich daarbij ook nog zeer goed de dagvaarding van den pastoor en diens kapellaan voor de regtbank. Het *status questionis* was alzoo de verschillende opvatting van het woord *besloten*, maar betrof geenszins eene *handeling tegen de wet*.

»Het wordt in onze kerken geleerd dat men aan de wetten moet gehoorzamen. Men zal nimmer daarvan afwijken, maar zoolang de Grondwet kracht heeft en de vrijheid laat om in gebouwen en besloten plaatsen godsdienstige plegtigheden te verrigten, zoo lang zal men van een regt gebruik maken, dat men 40 jaren in ongestoorde rust bezeten heeft en het zich niet door een ordonnantie van den officier der Regtbank van Almelo laten ontnemen. De Hooge Raad is er nog en daar, vertrouwt men, zal de Grondwet van meer gewigt en meer geldend worden beschouwd dan eene ministerieële cirkulaire of eene ordonnantie van een officier."

---

(1) Bij het rapport der Tweede Kamer aangaande het middel, om *het misbruik van sterken drank tegen te gaan*, is, onder een der voornaamste middelen tegen de dronkenschap, het woord *godsdienst* vernomen. Dit woord heeft velen weldenkenden aangenaam in de ooren geklonken, wijl het inderdaad het opperste en onfeilbare geneesmiddel tegen alle hartstogten en bijgevolg ook die der onmatigheid, regtstreeks als met den vinger aanwijst. De zedelijke wet toch der godsdienst, en met name der christelijke godsdienst, door Christus, den God-mensch en opperste Wetgever van het nieuwe Verbond, ingevoerd, deze is het immers, die het gebruik van al wat ongeoorloofd is den mensch ontzegt, en de grenzen aantoont, waartoe het gebruik zich moet bepalen, opdat het niet misbruik worde. Hij, de Wetgever, God-zelf zijnde, die een oneindigen afschuw van het kwaad heeft, heeft ook daarom de zuiverste zedeleer den mensch kunnen voorschrijven, en wat ook menschelijke verordeningen en bepalingen tegen het kwaad of tegen het misbruik van het ongeoorloofde gebruik van Gods gaven hebben kunnen invoeren, het is en blijft eene waarheid, dat de mensch in zoo verre beter *zedelijk goed* is, naarmate hij de zedelijke wet der christelijke godsdienst getrouwer naleeft.

Doch nu doet zich van zelve eene belangrijke vraag voor: *welke godsdienst is het, onder zoo vele, die zich christelijk noemen*, welke het meest vermogend is, den mensch in het gebruik van het geoorloofd genot te besturen, hem alzoo voor misbruik te bewaren, hem het genot van het ongeoorloofde te ontzeggen, en eindelijk (en let hier wel op) hem ook dan, als hij zich schuldig erkent, het middel tot verbetering aan de hand te geven.

Wij verzoeken onzen protestantschen filantropen, die met het werk der afschaffing zoo veel op hebben, hier der waarheid openhartig en onbevooroordeeld hulde te doen, en voor een oogenblik een aandachtig oog te slaan op de zoo vaak verguisde en miskende Katholieke Kerk. Zij, die door haren goddelijken Stichter de zending is opgedragen, de volken der aarde tot de kennis der eeuwige waarheden te brengen, heeft van Hem ook het onfeilbaar middel ontvangen tot beteugeling van die zinnelijkheid en oorspronkelijke bedorvenheid der menschen, die als zoo vele hinderpalen tegen de erkenning der geloofswaarheden, elke zedelijke verbetering in den weg staan. Laat ons het met één enkel woord zeggen: dat middel, hetwelk de Katholieke Kerk tegen het venijn der zonde ten allen tijde, met een zoo gelukkig gevolg, aanwendde, en nog voortdurend aanwendt, is *het H. Sakrament van Boetvaardigheid*. Dáár, in dien zoo vaak bespotten *Biechtstoel*, zit elke priester als een door God-zelf aangestelde *afschaffer* van alle losbandigheid en onmatigheid, dagelijks den zondaar, en met name ook den dronkaart te bestraffen, te vermanen, hem de middelen tot verbetering te wijzen, en, moge hij vallen en hervallen, weder minzaam en vaderlijk op te beuren. O, wat hebben zij toch aangevangen, die godvruchtige (!) voorvaderen is het (protestantsche) geloof, toen zij met eene onbegrijpelijke verblinde woede tegen de biecht uitvoeren, en die *afschaften!* Na afgeschaft te hebben hetgeen de vermogendste breidel der hartstogten was, willen zij thans beproeven, het kwade zelf af te schaffen! Het middel door God-zelven ingesteld verworpen hebbende, zoeken zij naar menschelijke middelen. En terwijl in den Biechtstoel de dronkaart *vrijwillig* de belofte *moet* afleggen *het misbruik* van den sterken drank te verlaten, willen zij hem thans aan menschelijke verordeningen onderwerpen, en hem *noodzaken* eene gelofte te doen van zelf het *gebruik* zich te ontzeggen. En (o, verblindheid van het menschelijk hart!) middelerwijl zij die middelen ter afschaffing overwegen, in het werk stellen en het onvermogen er van dagelijks inzien, gaan zij, met onbegrijpelijken haat bezield tegen al wat van de Katholieke Kerk komt, voort de Biecht uit te krijten als een uitvindsel van menschelijke arglistigheid en priesterdwang!

Het is ons doel niet hier breedvoerig uit te wijden over hetgeen wij hier slechts aanstippen. Genoeg is het den lezer op dit *feit* opmerkzaam te hebben gemaakt en het zal ons dubbel aangenaam zijn, indien het den een of ander onzer protestantsche leden van het afschaffings-genootschap stof tot nadenken oplevert.

(1) Ingezonden.

Wij vernemen met genoegen, dat onze verdienstelijke stadgenoot, de heer T. Mastenbroek, die op de jongste tentoonstelling der koninklijke Nederl. maatschappij tot aanmoediging van den tuinbouw met de gouden medalje is bekroond, thans door de »*Deutsche Gesammt-Apotheker-Verein*" met het diploma van eerelid dier vereeniging is begiftigd. (*H.*)

Men meldt het overlijden van den heer dr. J. P. Arend, bekend vooral als schrijver van eene *Geschiedenis des Vaderlands*.

Een der Parijsche korrespondenten van de *Indépendance* zegt, dat tot den min gunstigen financieelen toestand, waarin voor het oogenblik de parijsche geldmarkt verkeert, ook de omstandigheid heeft bijgedragen, dat eenige hollandsche bankiers, die betrokken zijn in de nieuwe russische leening, hunne gelden uit de fransche bank hebben teruggetrokken.

Volgens de *Delft. Ct.* wordt te Delft een tweede adres door een aantal aanzienlijke ingezetenen onderteekend, waarbij in overweging gegeven wordt, om op het besluit omtrent het behoud van den gemaalaccijns terug te komen.

Uit de aan het Departement van Financiën ingekomen opgaven der opbrengst van den suiker accijns, over het tijdvak van 1e. April tot 30 September 1855, blijkt dat de afschrijving, bedoeld bij art. 3 der wet van April 1852, houdende nadere bepaling nopens den accijns op de suiker, geene vermindering behoeft te ondergaan, op grond van art. 4 dier wet; zoodat voor het tijdvak van 1e. Oktober 1855 tot 31 Maart 1856 het afschrijvingsom is gesteld op het in art. 2 der wet van 14 Junij 1855 aangegeven bedrag.

Opgaaf van Cholera-Lijders.

Bij de plaatselijke kommissie van geneeskundig toevoorzigt alhier, zijn van den 30 Sept. tot en met 6 Okt. 1855 aangegeven: 60 mannen en 58 vrouwen, zamen 118 personen; waarvan in het Hospitaal zijn opgenomen 12 mannen en 9 vrouwen. Overleden mannen en 37 vrouwen, te zamen 84 personen, daarvan in het Hospitaal 3 mannen en 6 vrouwen; van dáár uitgegaan 10 mannen en 13 vrouwen; blijven alzoo daar in behandeling 19 personen.

Z. M. heeft de zilveren medaille, ingesteld bij besluit van 31 Maart jl., toegekend aan mr. J. Rau van Gameren, dijkgraaf van de Over-Betuwe; H. J. Herbig, kapt. bij het depôt-bat. van het 7e reg. inf.; C. M. de Jong van Rodenburgh, 1e luit. bij het depôt-bat. van het 1e reg. inf.; dN H. ... dijkgraaf van de Rhenensche Nude en Achterbergsche hooilanden; en de bronzen medaille aan W. van Koppenhage, ...

opziener te Lienden, en A. Rustenhoven, planter te Lienden. Wijders heeft Z. M. benoemd: tot komm. bij het dep van Binnenl Zaken C. H. Susan, W. O. van Cranenburgh, D. de Haan, C. J. P. van Ogten, jhr. mr. J. K. W. Quarles van Ufford en jhr. E. W. J. Six tot Oterleek; tot ontv. der dir. bel. en acc. te Hengelo P. F. M. Bruyn Tengbergen, en te Zijpe c. a. V. H. Niemantsverdriet: alsmede W. K. H. Feuilletau de Bruyn, majoor der artill. in Oost-Indië, op zijn verzoek eervol ontslagen als Hd. adj onder dankbetuiging voor de door hem als zoodanig bewezene diensten.

's GRAVENHAGE, 7 Okt. Naar men verneemt zullen de baden aan het Groot-stedelijk Badhuis te Scheveningen morgen, den 8sten dezer, worden gesloten.

ALKMAAR, 7 Okt. Ter kaasmarkt van den 5den dezer waren aangevoerd 508 stapels kaas, wegende 103,324 Ned. ℔. De prijs was: kleine ƒ28,50; middelb. ƒ29,75; commissie ƒ28,50 per 50 Ned. ℔.

TIEL, 7 Okt. Naar wij vernemen, zal den 18den dezer bij het Provinciaal Geregtshof van Gelderland behandeld worden de zaak van J. B., oud 28 jaar, geagreëerde ten kantore der posterijen te Culenborg, beschuldigd van verduistering van titels (in casu twee muntbiljetten, ieder van ƒ10, gesloten in een brief op de post te Culenborg bezorgd en geadresseerd naar Haarlem, waar de brief zonder de ingesloten waarde is aangekomen) die hem in zijne ambtsbetrekking waren toevertrouwd, gepleegd door een agent der regering. Zoo ver ons bekend, is dit de eerste strafzaak van dien aard, welke aan de kennisneming van genoemd regterlijk kollegie wordt onderworpen. (*N. R. Ct.*)

Men leest in de Tweede Editie van het *Handelsblad:*

PETERSBURG, 8 Okt. Eene depêche van Prins Gortschakoff van 7 dezer meldt, dat dien ochtend 9 schepen, 28 stoomvaartuigen en onderscheidene kleinere bodems der vijandelijke vloot voor Kamisch het anker geligt en den steven naar het Noordwesten gewend hebben.

BERLIJN, 8 Okt. Volgens den Russischen *Invalide* is het verlies der Russen op 8 Sept. als volgt geweest: Gesneuveld en buiten gevecht gesteld 338 officieren en 9599 onder officieren en soldaten; vermist zijn 24 officieren en 1730 onder-officieren en soldaten. Het totale verlies der Russen van 17 Aug. tot 5 Sept wordt opgegeven te zijn 12,500 man. Vier generaals zijn gesneuveld. Het verlies der artillerie is nog niet bekend.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 9 Okt. De nota van den *Moniteur*, waarin de tusschenkomst van een prins van het keizerlijke huis in de inwendige beroeringen van Italië gegispt werd, heeft niet weinig indruk te Parijs gemaakt. Men ziet er in de mogelijkheid eener spoedige vereffening der geschillen, welke mogten bestaan tusschen Frankrijk en het koningrijk der Beide-Siciliën, en waaraan de onlangs op aanbeveling van Oostenrijk door het napelsche gouvernement genomen maatregelen geschikt zijn een einde te maken.

't Is te wenschen dat de verklaring van het keizerlijk gouvernement krachtdadig zal medewerken om den Koning van Napels aan zijnen pligt te herinneren van zich betamelijk en naar behooren jegens de westersche mogendheden te gedragen 'tgeen te naauwer en hechter den bond met Oostenrijk zal maken. Het zal een dubbele waarborg zijn tegen de uitbreiding van den oorlog en voor een goeden vrede.

— Hoe talrijk de troepen zijn welke uit Frankrijk over Marseille naar de Krim worden gerigt, zij zijn evenwel niet alle bestemd om het cijfer van het effektief der fransche magt, op het oorlogstooneel in dit oogenblik aanwezig, te vermeerderen. Immers, men herinnert zich dat de Keizer in een brief aan generaal Pélissier, na den slag van Traktir, te kennen heeft gegeven dat de tot dusverre in Frankrijk geblevene troepen spoedig in het Oosten die zouden gaan vervangen, welke terugkeeren.

— Eene dépêche van prins Gortschakoff luidt volgenderwijze: Men merkt eene groote beweging op onder de vijandelijke schepen, die zich in verschillende rigtingen bewegen.

„Het aantal kanonneerbooten des vijands is vermeerderd.

„Daarentegen schijnt het kamp der geallieerden tusschen de Tschernaïa en Balaklava, eene vermindering ondergaan te hebben. Heden is de vijand naar de vallei van de Belbeck afgedaald, doch heeft zich later teruggetrokken.

— De berigten uit Konstantinopel van den 27 behelzen, behalve eenige niet onbelangrijke bijzonderheden geene nieuwe feiten betreffende de krijgsoperatiën, welke omstandigheid verklaard wordt door het stilzwijgen, opgelegd aan hen, die in staat zijn eenige mededeelingen te doen omtrent de plannen der geallieerden. In Turkije is eindelijk een reglement gepubliceerd, dat voor dat land een behoorlijk budjet organizeert. Hierdoor zal nu een einde gemaakt worden aan de schandelijke verspillingen, welke in de turksche finantiën heerschten en zulk eene uitbreiding hadden genomen, dat vaak de hoogste ambtenaren, vaak met regt, van vervreemding van 's lands gelden beschuldigd werden.

In Klein-Azië is de toestand wederom ongunstiger voor de ottomannische zaak. Generaal Williams is verpligt geweest een groot deel van het garnizoen van Kars weg te zenden, om zijne levensmiddelen te sparen, en volgens een verslag van generaal Marawieff, gepubliceerd door den *Russischen Invalide* dd. 30 September, zou de opperbevelhebber van het russische leger den 11 September 3000 Turken geslagen en hun bevelhebber Ali-Pacha gevangen genomen, en daarbij vier kanonnen en drie vaandels veroverd hebben. 400 Turken zouden in dat gevecht gesneuveld zijn.

— Gelijk bekend is heeft in de zitting der cortes van 2 Oktober, de minister een voorstel aangeboden waarbij de land- en zeemagt op 7000 man werd bepaald In dat wets-voorstel wordt duidelijk gedoeld op de eventualiteit eener deelneming van Spanje aan den tegenwoordigen oorlog. 't Is een der redenen welke gegeven wordt ter regtvaardiging van het gevraagde tal manschappen, een veel beteekenende omstandigheid. Dat voorstel heeft een diepen indruk gemaakt; de kommissie aan wier onderzoek het is onderworpen, is er gunstig voorgestemd.

ENGELAND.

LONDEN, 8 Okt. De *Morning Chronicle* schenkt volkomene goedkeuring aan het koninklijk dekreet, waarbij drie veldmaarschalken worden benoemd, want alle drie hebben zich zeer verdienstelijk gemaakt. 't Is bekend hoe lord Hardinge in Indië heeft uitgemunt. Ook lord Combermere heeft aan de Kaap de Goede Hoop, later in den veldtogt tegen Tippo-Saib en bijzonderlijk in den slag van Seringapatnam moedig gestreden; hij heeft onder Wellington gediend, in den slag bij Waterloo de kavallerie der geallieerden beschermd en later de belegering van Bhurtpore in 1825 en 1826 bijgewoond. Lord Strafford heeft zich onderscheiden in Vlaanderen, Hanover, voor Koppenhage en bij de expeditie in Walcheren; ten jare 1811 kommandeerde hij op het schiereiland onder het bevel van lord Hill eene brigade en heeft bij Vittoria en Toulouse gestreden. Te Waterloo kommandeerde hij de garde en op den togt naar Parijs het eerste legerkorps. Hij was de eerste die door het bezetten der hoogten van Belleville en Montmartre bezit van Parijs nam.

Het engelsche leger telt tegenwoordig vijf veldmaarschalken, namelijk behalve de drie onlangs benoemden tot die waardigheid, den Koning van België en Prins Albert.

Hetzelfde blad schrijft, dat in Polen en de Ukraine de ontevredenheid op onrustbarende wijze gestegen is. De snel elkander volgende heffingen hebben dat gedeelte van Rusland schier in al de jonge en krachtige mannen beroofd en dat gemis werd bij den laatsten oogst levendig gevoeld.

De regering heeft doen onderzoeken of Polen in staat is voor de voeding van het leger in den loop van den aanstaanden veldtogt genoegzaam graan te kunnen leveren. Men gelooft dat het rezultaat van dat onderzoek op het besluit der regering, betreffende de voortzetting van den krijg wel eenigen invloed zal oefenen.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 9 Oktober.

BEVALLEN (5 Okt.): A. R Timman, geb. Meyboom, Z. - I. E. van Coeverden, geb. Dammers, D. - M. E. Ruyter, geb. Kemper, D.

NIEUWSTIJDINGEN, BETREFFENDE INTRESTBETALINGEN, UITLOTINGEN, GELDLEENINGEN, ENZ.

PRIJZEN VAN COUPONS, EN LOSBARE OBLIGATIEN.

Metalliek	ƒ 26 35	a	—	Pruissische	ƒ 35	a	—
Napelsche	—,—	„	—	Spaansche	—,—	„	—
D.v. in £St.	11,80	„	—	Hamb. Russ.	34	„	—
Eng. Russen	11,80	„	—	Russ. in Z. R.	34⅜	„	—
Fransche	55⅞	„	—	„ Pap. „	—	„	—
Belgische	55⅞	„	—	Poolsp in Fl.	27⅞	„	—

Coup. Polen in Z. Rs. 36¼.

SPECIE-COURS.

GOUDEN SPECIEN.

Stukken à ƒ10 per Stuk	ƒ	9,75	a	9,85
Oude Gerande Dukaten	„	5,55	„	5,65
Wigtige Souvereinen	„	11,80	„	11,90
„ Pistolen	„	9,60	„	9,70
Stukken van 20 Francs	„	9,35	„	9,4[illegible]

Baren Goud en Specien a ƒ1442,60 per Ned. ℔ fijn 1 à 1½ pc.

ZILVEREN SPECIEN.

Piasters per Stuk	ƒ	2,55	à	2,60
Stukken van 5 Francs	„	2,33	„	2,36
Brabandsche Krooner	„	2,65	„	2,70
Fransche	„	2,70	„	2,75
Pruissische Daalders	„	1,75	„	1,78
Zilver 1000 à 980	ƒ	—,—	à	—,—
„ 900 „ 700	„	104,20	„	104,70

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 8 Okt. Belg. leen. 2½ pc. 53⅞, Obligatiën 3 pc. —; id. 4½ pc. 93¼, Spanje 1—3 pc. 19; Binnenl. 3 pc. 31⅞; Romeinen 5 pc. 80¾; Oostenrijk Metalliek 5 pc. 66.

PARIJS, 8 Okt. Fransche 4½ pc. 90.—; 3 pc. 64.05; 3 pc. Spanje 32. id. 1¼ pc. 19½; 4½ pc. Met. —; Rom. Leen. 81¾.

LONDEN, 8 Okt. Consols 87⅝, 3 pc. Spanje buitenl. 37; 1 pc. dito 19½; Comité-Bewijzen 4¾; Passive 4⅞. 5 pct. Russ. 93½; 4½ pc. dito 86½; 4 pc. Holl. 93¾; 2½ pc. id. 64⅞; 5 pc. Sardinië 85½; Brazilië 99; 4½ pc. Peru 74; Grenada uitg. 6⅞; id. werk. 19; 3 pc. Mexiko 21⅜, Turkije 83¼; 4 pc. Portugal 41; Ecuador —, Wissel op Amst. 12 —.

WEENEN, 8 Okt. Met. 5 pc. 74¼; id. 4½ pc. 65¼; Bank-Aktien 1063; Wissel op Londen 11.—, Amst. —; Parijs 132, Goud 17¾; Zilver 13; Nieuwe Leening 96¼

BERLIJN, 8 Okt. 3½ pc. Pr. Staatschuld —; 4½ pc. Rusland —; id. 5 pc. 94¾.

HAMBURG, 8 Okt. Spanje 3 pc. 29⅞; id. 1 pc. 18; Russ. 5 pc. —, 3 pc. Mexikanen —; 5 pc. Sardinië —; Wissel op Amst —.—; Londen kort —.—; Weenen —.—.

FRANKFORT, 8 Okt. 5 pc. Met. 65⅝, 1 pc. Spanje binnenl. 19 1/16; id. 3 pc. 31; Wissel op Londen 3 m. 117⅝; Parijs 93¼, Weenen 105⅞; Amsterdam —.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

			8 OKT. 4½ u. gesl.	9 OKT.			4 u. gesl.
Nederl., Werkel. Schuld à	2½	pCt.	63⅜	62 15/16	a	63⅛	63 1/16
Dito Dito	3	„	75½	75½	„		
Dito Dito	4	„	92⅝	92⅝	„	92½	
D. I. Leening 1844	4	„	92½		„		
Amortisatie	3½	„	8⅞		„		
Handel-maatschappij	4½	„	123		„		
Aand. Arnh. Spoorweg	4½	„			„		
Dito Hollandsche dito		„			„		
Obligatiën	4½	„			„		
Maatschappij van Weld.	4	„			„		
Aand. Ned. Bank.		„			„		
België, Certifikaten	2½	„			„		
Dito *Rothschild*	2½	„	50		„		
Frankrijk, Obligatiën	3	„			„		
Spanje, Onbep. Stukken	1¼	„	19⅛	19	„	19⅛	
Nieuwe	3	„			„		
Binnenlandsche	3	„	31⅝	31¼	„	31¼	
Cert. Coup. Sp. Com.			4⅛		„		
Amortisable Schuld					„		
Portugal, te Londen	3	„	39⅝	39⅛	„	39½	39⅛
Dito Uitgestelde					„		
Rusl., bij *Hope en C°.*	5	„	100¼	99⅞	„	100	
Dito A°. 1828—1829	5	„	99⅛	99⅜	„		
Negot. 1831 en 1833	5	„			„		
Nieuwe Engelsche	4½	„	86⅝	86⅛	„		
Negot. 1840	4	„	74⅜	74⅛	„		
Dito *Stieglitz*	4	„	73⅛		„		
Dito Nieuwe	4	„		73⅝	„		
Certifikaten te Hamburg	5	„			„		
Inschr. op 't Grootboek	6	„			„		
Dito Certifikaten	6	„	57		„		
Polen, Obligatiën	4	„			„		
Aandeelen 1835			142		„		
Oostenrijk, Metalliek	5	„	62⅞	62 1/16	„	62 9/16	62⅝
Dito Nationale	5	„	66 15/16	66¼	„	66¾	66⅝
Dito 1847	2½	„	31⅛	31¼	„	31 3/16	
Dito 1851 en 1852	2½	„	31⅞	31½	„	31 [illegible]	
Dito Nieuwe	5	„	73½	73	„	73⅛	
Dito 1854	5	„	73¼	73	„	73⅛	
Weener Bank	5	„			„	[illegible]	
Dito	4	„			„		
Aand. met Loting fl. 250		ƒ			„		
Nieuwe dito 1854			265		„		
Pruiss. Aand. 1854	3½	„		194	„		
Amerika, Bank-Aktiën Cert.		„	1½	1½	„		
Dito Orig.			1⅛	1 3/16	„		
Napels, Cert. bij *L. en B.*	5	„			„		
Sardinië, te Londen	5	„			„		
Denemarken, dito	3	„			„		
Louisiana, te Londen	5	„			„		
Brazilië	5	„	98¼		„		
Dito 1843	5	„	98¼		„		
Mexiko, te Londen £100	3	„	20⅜	20	„	20⅛	20
Dito Onbepaalde	3	„	20⅜	20	„	20⅛	20
Peru	4½	„			„		
Grenada, dito à £100	2½	„	18	17½	„	[illegible]	[illegible]
Dito Uitgestelde			6⅝	6¼	„	[illegible]	[illegible]
Ecuador					„		
Venezuela, te Londen	4½	„	26⅛		„		
Dito Uitgestelde	1½	„			„		
Grieken B. à £100	5	„			„		

5 pCt. Stieglitz 80, ⅛.

De markt verkeerde op nieuw in eene flaauwere stemming en zoowel binnenl. als buitenlandsche fondsen werden tot verlaagde koersen afgegeven.

Koers van het Geld: Beleening 3½ pCt., Prolongatie 3½ pCt. Diskonto 3 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	ƒ 55⅝	Livorno	2/m	ƒ	39
„	zigt	„ 56¼	Napels	„	„	86½
Bordeaux	2/m.	„ 55⅝	Petersburg	„	„	1,70½
„	zigt	„ 55⅞	Weenen	6 w.	„	30⅝
Madrid	3/m.	„ 243	Augsburg	„	„	85⅛
Cadix	„	„ 243	Frankfort	„	„	[illegible]
Sevilla	„	„ 243	Hamburg	2/m.	„	34 15/16
Bilbao	„	„ 241	„	zigt	„	35 1/16
Lissabon	„	„ 41¼	Londen	2/m.	„	11,72½
Porto	„	„ 41½	„	zigt	„	11,85
Genua	2/m.	„ 46	Rotterdam		„	[illegible]

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKT.

ROTTERDAM, 8 Okt. Tarwe. Puike Zeeuwsche, Vlaams. en Overm. 1854 ƒ510, 525; Middelsoort dito ƒ480, 504; puike Zeeuwsche, Vlaams. en Overm. 1855 ƒ488, 495; Middelsoort dito ƒ435, 483; Zomer dito ƒ458, 480. —

155/2 ℔ witb. Poolsche *f* 565; 160, 161/2 ℔ jar. Bovenl. Ris *f* 560, 560, 565; 160/2 ℔ Dito Bovenlandsche *f* 550; 158/2 ℔ dito Rhijn *f* 550; 160, 161, 162/2 ℔ nieuwe Bovenl. Ris *f* 550, 560, 563; 158/2 ℔ dito Hooglandsche Kleefsche *f* 550; 156/2 ℔ Deensche *f* 530. — Rogge. Zeeuwsche en Vlaamsche *f* 345, 366; dito Noordbrabandsche *f* 339, 348. — 152/2 ℔ Rostocker *f* 380; 148, 150/2 ℔ Mecklenburger *f* 360, 370; 149/2 ℔ Amerikaansche *f* 365; 145/2 ℔ Pommer *f* 335; 141, 144/2 ℔ Stockholmer *f* 358; 144/2 ℔ Archangel *f* 365. — Garst. N. Zeeuwsche en Vlaamsche Winter *f* 228, 255; dito Zomer *f* 216, 231. — 139/2 ℔ nieuwe Engelsche *f* 270. — Haver. Zeeuwsche en Polder Korte 1855 *f* 150, 159; dito en dito Voeder 1855 *f* 132, 147; Ligte dito 1855 *f* 117, *f* 132. — Boekweit. Noordbrabandsche op 142/2 ℔ *f* 288, *f* 289, 290; Vlaamsche *f* 288; Nieuwe Oostvriessche Veen *f* 268; jarige Holsteinsche *f* 268. — Boonen Zeeuwsche Paardeboonen 1855 *f* 258, 278; Duiveboonen 1855 *f* 294, 303; Walchersche Witte 1855 *f* 420, 435; Zeeuwsche Witte 1855 *f* 405, 420; Walchersche Bruine 1855 *f* 390, 405; Zeeuwsche Bruine 1855 *f* 353, 383. — Erwten. Nieuwe Walchersche Blaauwe *f* 368, 375; dito Zeeuwsche dito *f* 338, 360; dito dito groote *f* 353, 368; Witte dito *f* 288, 315; Zeeuwsche Graauwe *f* 360, 390; Geldersche dito *f* 405, 435. — Koolzaad 2 £ lager te noteren. Zeeuwsch Gestort gold 88 £. Zomerzaad 1 £ lager. — In Slag-Lijnzaad geen verkoop bekend De houders blijven de vorige prijzen eischen. Inlandsch Zaai-Lijnzaad in eerste kwaliteit uithoofde van kleinen aanvoer en meer vraag 1 a 2 Stuivers hooger: 110 a 112 Stuivers. Tweede kwaliteit onveranderd, 104 a 106 Stuivers per Dordsch Achtendeel. — Nieuw Inlandsch Hennepzaad tot *f* 305 verkocht en daartoe niet meer ter veil. — Kanariezaad als voren wel te plaatsen. Noteren *f* 11½ a 12½. — Bruin Mosterdzaad *f* 23, 24, Geel dito *f* 17½, 18½ per Mud. — Lijnkoeken *f* 14½, 17. Raapkoeken *f* 100, 105 per 1040 St.

Ter Beurze is verkocht: Tarwe. 160/2 ℔ nieuwe Hoogl. Kleefsche *f* 568, 570; 161, 162/2 ℔ dito dito dito *f* 573, 580; 162/2 ℔ Hooglandsche Kleefsche *f* 585; 156, 160/2 ℔ jar. Bovenl. Ris in zakken *f* 525, 545; 157/2 ℔ dito Zweedsche *f* 560. — Rogge. 141/2 ℔ Stockholmer *f* 350; 141/2 ℔ Liebau *f* 355. — Gerst. 128/2 ℔ Zweedsche *f* 236, 240; 127/2 ℔ Liebau *f* 275; 129/2 ℔ dito *f* 285. — Boekweit. Noord-Brabandsche op 142/2 ℔ *f* 284, 285. — Koolzaad. Zomerzaad van 83 tot 83½ £. — Lijnzaad. 110 ℔ Calcutta *f* 500.

ANTWERPEN, 8 Okt. *Koffij*. Hiervan zijn ca 300 bn. Braziel ex *Courier* afgedaan. Op levering zijn nog 3000 bn. Braziel afgedaan.

Graanmarkt onveranderd.

Amerikaansche Terpentijn-Olie. Een nieuw avans werd betaald op de uit Amerika per *Arago* ontvangen tijdingen; 80 vaatjes werden a *f* 21 Entr. verhandeld.

LIVERPOOL, 6 Okt. *Katoen*. Onveranderd in prijs. Verkocht 6000 balen.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 8 Okt. Noordhoek Hegt, Drie Vrienden, Akyab, l. v. Falmouth. - Lackrooy, Christina Alida, Reni.

UITGEZEILD:

TEXEL, 8 Okt. Smit, Oude Herstelling, Yarmouth.

CARGA-LIJSTEN.

AMSTERDAM.

AKYAB, Cornelis Gips, v. Rijn v. Alkemade, 11332 bn. Rijst, Gebr. Gramer.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 9 Oktober in lading naar:

Keulen	H. Kalfs, Colln N°. 17.
„	F. Noll, Josephine.
Frankfort	F. Schleiss, Frankfort N°. 17.
Manheim	G. Itschert, Delphin.
Dusseld. & Neus	Ant. Fritz, Christina.
Urdingen	J. B. Hanlein, Delphin.
Ludwigh. & Manheim	P. Kroll, Pauline.
Wessel	E. F. Beijer, de Hoop.

AMSTERDAM, 9 Okt. vertrokken:

Duisburg	H. J. Kamp, Vlijt en Hoop.
Mainz	W. Keller, Mainz N°. 6.

Rijnhoogte. ARNHEM 8 Okt. 1 el 22 duim.
KEULEN 8 „ 6 vt. 5 „

PRIJZEN DER PERCEELEN,

Geveild op Maandag 8 October, in het O. Z. Heeren Logement.

1. Een Huis, Achterhuis en Erve, Singel, SS 53; *f* 9000, *f* 200, J. Feije.
2. Een Huis en Erve, Keizersgracht, HH 456; *f* 4000, *f* 1200, B. Langerhuizen.
3. Een dito, Keizersgracht, KK 347; *f* 3300, *f* 400, J. Feije.
4. Een dito, Singel, G 393; *f* 10500, *f* 50, T. J. B. Westerwoudt.
5. Een Huis, Achterhuis en Erve, Heerengracht, SS 241; *f* 4000, *f* 500, J. Feije.
6. Een Huis en Erve, Keizersgracht, CC 1; *f* 7100. } *f* 10950, *f* 400, P. D. Lusink, Jr.
7. Een dito, Leidschestraat, CC 2; *f* 3850. }
8. Een Huis, Achterhuis en Erve, N. Z. Voorburgwal, G 154; *f* 6300, *f* 400, J. Feije.
9. Een dito, N. Z. Voorburgwal, L 507; *f* 2800, *f* 400, H. B. Lomans, Bz.
10. Een Huis en Erve, Warmoesstraat, J 23; *f* 4000, W. Feije.
11. Een dito, Haarlemmerdijk, FF 515; *f* 4600, *f* 600, P. Subiese.
12. Een Huis, Tuin en Erve, Binnen-Brouwerstraat, FF 223; *f* 3850, *f* 600, H. A. Rikmenspoel.
13. Een Huis en Erve, Lange Lijnbaansteeg, G 430; *f* 2600, *f* 25, F. Reysenbach.
14. Een Huis, Achterhuis, Tuin en Erve, Heerengracht, KK 246; *f* 14600, *f* 500, J. H. Geselschap.
15. Eene Stalling, Koetshuis en Erve, Bloemstraat, DD 207; *f* 4050, *f* 100, L. de Bull
16. Drie Huizen en Erven, Heerengracht, W 785, 784 en 783; *f* 6500, *f* 14, R. W. Hartgerink.
17. Een Huis en Erve, Muiderstraat, V 282; *f* 3475, *f* 25, Opgehouden.
19. Een dito, Egelantiersgracht, MM 352; *f* 2075, H. Heije.
20. De helft in een Huis en Erve, N. Leliestraat, MM 255; *f* 1550, W. Feije.
22. Een Huis, Achterhuis en Erve, Egelantierstraat, NN 200; *f* 2725, *f* 5, Opgehouden.
23. Een Huis en Erve, Rozengracht, DD 420; *f* 2425, P. Palmboom.
24. Een dito, Kerkstraat, CC 604; *f* 3400, *f* 50, R. W. Hartgerink.
25. Een dito, tweede Goudsbloemdwarsstraat, QQ 174; *f* 1575, Opgehouden.
26. Een dito, Jonkerstraat, N 179; *f* 625, P. L. Posthumus.
27. Een dito, Korte Keizersdwarsstraat, O 303; *f* 1125, *f* 35, A. Jong

N°. 18 en 21 zijn niet geveild.

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.